

▼B**UREDBA (EU) br. 652/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**

od 15. svibnja 2014.

o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravstvo i biljni reprodukcijski materijal, o izmjeni direktiva Vijeća 98/56/EZ, 2000/29/EZ i 2008/90/EZ, uredbi (EZ) br. 178/2002, (EZ) br. 882/2004 i (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ

GLAVA I.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

POGLAVLJE I.

*Predmet, područje primjene i ciljevi**Članak 1.***Predmet i područje primjene**

Ovom Uredbom uspostavljaju se odredbe za upravljanje rashodima iz općeg proračuna Europske unije u područjima obuhvaćenim pravilima Unije:

- (a) o hrani i sigurnosti hrane u bilo kojoj fazi njezine proizvodnje, obrade, distribucije i odlaganja, uključujući pravila kojima se jamče poštene prakse u trgovini i štite potrošački interesi i podaci, te o proizvodnji i uporabi materijala i proizvoda koji će biti u kontaktu s hranom;
- (b) o hrani za životinje i sigurnosti hrane za životinje u bilo kojoj fazi njezine proizvodnje, obrade, distribucije i odlaganja te njezinoj upotrebi, uključujući pravila kojima se jamče poštene prakse u trgovini i štite potrošački interesi i informacije;
- (c) o utvrđivanju zahtjeva u vezi sa zdravljem životinja;
- (d) o utvrđivanju zahtjeva za dobrobit životinja;

▼M2

- (e) o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje;

▼B

- (f) o proizvodnji radi stavljanja na tržište te o stavljanju na tržište biljnog reprodukcijskog materijala;

▼B

- (g) o utvrđivanju zahtjeva za stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja i održivu uporabu pesticida;
- (h) o nastojanju sprečavanja i smanjivanja rizika za javno zdravlje i zdravlje životinja koji proizlaze iz nusproizvoda životinjskog podrijetla i od njih dobivenih proizvoda;
- (i) o upravljanju namjernim uvođenjem genetski modificiranih organizama u okoliš;
- (j) o zaštiti prava intelektualnog vlasništva povezanog s biljnom raznolikošću te očuvanjem i razmjenom biljnih genetskih izvora.

*Članak 2.***Ciljevi**

1. Rashodima iz članka 1. nastoji se ostvariti:
 - (a) opći cilj doprinošenja visokoj razini zdravlja ljudi, životinja i bilja u cijelom prehrambenom lancu i na povezanim područjima sprečavanjem i iskorjenjivanjem bolesti i štetnih organizama te osiguravanjem visoke razine zaštite potrošača i okoliša, istodobno jačajući konkurentnost industrije hrane i hrane za životinje Unije te dajući prednost stvaranju radnih mjesta.
 - (b) sljedeće posebne ciljeve:
 - i. doprinijeti visokoj razini sigurnosti hrane i sustava za proizvodnju hrane i drugih proizvoda koji mogu utjecati na sigurnost hrane, pritom poboljšavajući održivost proizvodnje hrane;
 - ii. doprinijeti postizanju boljeg statusa zdravlja životinja u Uniji i poduprijeti poboljšavanje dobrobiti životinja;
 - iii. doprinijeti pravovremenom otkrivanju štetnih organizama i njihovu iskorjenjivanju kada su ti štetni organizmi uneseni u Uniju;
 - iv. doprinijeti poboljšanju učinkovitosti, djelotvornosti i pouzdanosti službenih kontrola i drugih aktivnosti koje se provode s ciljem djelotvorne provedbe pravila Unije iz članka 1. i usklađenosti s njima.
2. Kako bi se mjerio stupanj ostvarenosti posebnih ciljeva iz stavka 1. točke (b), upotrebljavaju se sljedeći pokazatelji:
 - (a) za posebni cilj iz stavka 1. točke (b) podtočke i., smanjenje broja slučajeva bolesti ljudi u Uniji koji su povezani sa sigurnošću hrane ili zoonozama;

▼B

- (b) za posebni cilj iz stavka 1. točke (b) podtočke ii.:
- i. povećanje broja država članica ili njihovih regija koje su slobodne od bolesti životinja za koje se dodjeljuju financijski doprinosi;
 - ii. ukupno smanjenje parametara bolesti kao što su pojavljivanje, rasprostranjenost i učestalost izbijanja;
- (c) za posebni cilj iz stavka 1. točke (b) podtočke iii.:
- i. obuhvaćenost područja Unije nadzorima nad štetnim organizmima, osobito onih čija prisutnost nije ustanovljena na području Unije i štetnih organizama koji se smatraju najopasnijima za područje Unije;
 - ii. vrijeme i stopa uspješnosti iskorjenjivanja tih štetnih organizama;
- (d) za posebni cilj iz stavka 1. točke (b) podtočke iv., povoljna kretanja rezultata službenih kontrola na određenim područjima od interesa koje provode i o kojima izvješćuju stručnjaci Komisije u državama članicama.

*POGLAVLJE II.****Oblici financiranja i opće financijske odredbe****Članak 3.***Oblici financiranja**

1. Financiranje Unije za rashode iz članka 1. provodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012.
2. Kad su bespovratna sredstva dodijeljena nadležnim tijelima država članica, ta tijela smatraju se korisnicima u smislu članka 128. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Takva bespovratna sredstva mogu se dodijeliti bez objavljivanja poziva za podnošenje prijedloga.
3. Financijski doprinos Unije za mjere navedene u ovoj Uredbi može biti u obliku dobrovoljnih plaćanja međunarodnim organizacijama aktivnim u područjima obuhvaćenima pravilima iz članka 1. čija je Unija članica ili u čijem radu sudjeluje.

*Članak 4.***Proračun**

1. Gornja granica za rashode iz članka 1. za razdoblje od 2014. do 2020. iznosi 1 891 936 000 EUR u tekućim cijenama.

▼ B

2. Gornja granica iz stavka 1. također može obuhvaćati izdatke koji se odnose na aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i ocjenjivanja potrebne za upravljanje rashodima iz članka 1. kao i za ostvarivanje ciljeva, a osobito vezano za studije, sastanke stručnjaka, izdatke povezane s informacijskim mrežama usmjerenima na obradu i razmjenu informacija, kao i sve druge tehničke i administrativne troškove Komisije za upravljanje tim rashodima.

3. Gornja granica može pokrivati i troškove tehničke i administrativne pomoći potrebne za osiguravanje prelaska s mjera usvojenih prije stupanja na snagu ove Uredbe na one koje su usvojene nakon njezina stupanja na snagu. Ako je potrebno, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun nakon 2020. za pokrivanje sličnih izdataka kako bi se omogućilo upravljanje aktivnostima koje nisu dovršene do 31. prosinca 2020.

▼ M5

4. U slučaju odobravanja višegodišnjih djelovanja, proračunske obveze mogu se podijeliti na godišnje obroke. Ako su proračunske obveze tako podijeljene, Komisija dodjeljuje godišnje obroke pri čemu uzima u obzir napredak djelovanja, procijenjene potrebe i raspoloživi proračun.

▼ B*Članak 5.***Maksimalne stope bespovratnih sredstava**

1. Kad financijski doprinos Unije ima oblik bespovratnih sredstava, ne smije biti veći od 50 % prihvatljivih troškova.

2. Maksimalna stopa iz stavka 1. može se povisiti na 75 % prihvatljivih troškova u odnosu na:

- (a) prekogranične aktivnosti koje zajedno obavljaju dvije države članice ili više njih s ciljem kontrole, sprečavanja ili iskorjenjivanja štetnih organizama ili bolesti životinja;
- (b) države članice čiji bruto nacionalni dohodak po stanovniku na temelju najnovijih podataka Eurostata iznosi manje od 90 % prosjeka Unije;

▼ M2

(c) programe za kontrolu štetnih organizama u najudaljenijim regijama Unije kako je navedeno u članku 25.

▼ B

3. Maksimalna stopa iz stavka 1. može se povisiti na 100 % prihvatljivih troškova kad se aktivnosti koje imaju korist od doprinosa Unije odnose na sprečavanje i kontrolu ozbiljnih rizika za zdravlje ljudi, bilja i životinja u Uniji te:

- (a) kad je njihov cilj izbjegavanje ljudskih žrtava ili velikih gospodarskih poremećaja u Uniji kao cjelini;
- (b) kad predstavljaju posebne mjere koje su prijeko potrebne za Uniju kao cjelinu kako je utvrdila Komisija u programu rada donesenom u skladu s člankom 36. stavkom 1.; ili
- (c) kad su provedene u trećim zemljama.

GLAVA II.
FINANCIJSKE ODREDBE

POGLAVLJE I.
Zdravlje životinja

Odjeljak 1.
Hitne mjere

Članak 6.
Prihvatljive mjere

1. Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva do maksimalne stope iz članka 5. stavaka 1. do 3. u odnosu na mjere poduzete u slučaju potvrđivanja pojave jedne od bolesti životinja navedene u skladu s člankom 7., pod uvjetom da su te mjere primijenjene odmah te da se poštuju primjenjive odredbe utvrđene u relevantnom pravu Unije. Takva bespovratna sredstva mogu također uključivati i one troškove koji su nastali već u slučaju sumnje na takvu bolest, pod uvjetom da je naknadno potvrđeno postojanje bolesti.

2. Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva kad se nakon potvrđivanja pojave jedne od bolesti životinja navedenih u skladu s člankom 7., dvije ili više država članica blisko surađuju radi kontrole epidemije.

3. Bespovratna sredstva mogu se dodijeliti državama članicama, trećim zemljama i međunarodnim organizacijama s obzirom na zaštitne mjere poduzete u slučaju izravne prijetnje zdravstvenom stanju Unije kao posljedice pojave ili razvoja, na području treće zemlje ili države članice, jedne od bolesti životinja ili zoonoza navedenih u skladu s člancima 7. ili 10.

4. Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva kad Komisija na zahtjev neke države članice odluči da države članice moraju osnovati zaliha bioloških proizvoda namijenjenih za kontrolu bolesti životinja i zoonoza navedenih u skladu s člancima 7. ili 10.

5. Financijski doprinos Unije može se dodijeliti za osnivanje zaliha bioloških proizvoda ili pribavljanje doza cjepiva ako pojava ili razvoj, u trećoj zemlji ili državi članici, jedne od bolesti životinja i zoonoza navedenih u skladu s člancima 7. ili 10. može predstavljati prijetnju Uniji.

Članak 7.
Popis bolesti životinja

1. Popis bolesti životinja koje u skladu s člankom 6. ispunjavaju uvjete za financiranje utvrđen je u Prilogu I.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 40. kako bi dopunila popis bolesti životinja iz stavka 1., imajući u vidu bolesti životinja koje se moraju prijaviti u skladu s Direktivom 82/894/EEZ i bolesti koje mogu predstavljati novu prijetnju Uniji zbog svog bitnog utjecaja na:

▼B

- (a) zdravlje ljudi;
- (b) zdravlje ili dobrobit životinja; ili
- (c) poljoprivrednu proizvodnju ili proizvodnju akvakulture ili povezane gospodarske sektore.

*Članak 8.***Prihvatljivi troškovi**

1. Sljedeći troškovi koji nastaju za države članice provedbom mjera iz članka 6. stavka 1. mogu biti prihvatljivi za financiranje u skladu s tim stavkom:

- (a) naknada štete posjednicima životinja koje su zaklane ili izlučene u iznosu koji je u granicama tržišne vrijednosti takvih životinja kao u situaciji da nisu bile pogođene bolešću;
- (b) troškovi klanja ili izlučivanja životinja i s time povezani troškovi prijevoza;
- (c) naknada štete posjednicima za vrijednost njihovih uništenih proizvoda životinjskog podrijetla u iznosu koji je u granicama tržišne vrijednosti tih proizvoda neposredno prije pojavljivanja ili potvrđivanja bilo kakve sumnje na bolest;
- (d) troškovi čišćenja, dezinfekcije i dezinfekcije gospodarstava i opreme utemeljeni na epidemiologiji i svojstvima patogena;
- (e) troškovi prijevoza i uništavanja zaražene hrane za životinje i opreme koju nije moguće dezinficirati;

▼C1

- (f) troškovi nabave, skladištenja, distribucije cjepiva i mamaka ili troškovi njihovim upravljanjem kao i troškovi samog cijepljenja ako ih je odredila ili dopustila Komisija;

▼B

- (g) troškovi prijevoza i zbrinjavanja trupova;
- (h) u iznimnim i propisno opravdanim slučajevima svi drugi troškovi nužni za iskorjenjivanje bolesti kako je propisano u odluci o financiranju iz članka 35. stavka 3. ove Uredbe.

2. Kako je navedeno u članku 130. stavku 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, troškovi su prihvatljivi od datuma obavijesti o pojavi bolesti koju je država članica poslala Komisiji. Takvi troškovi mogu također uključivati i one troškove koji su nastali već u slučaju sumnje na pojavu takve bolesti, pod uvjetom da je ta pojava bolesti naknadno potvrđena.

3. Nakon procjene zahtjeva za plaćanje koje su dostavile države članice Komisija preuzima odgovarajuće proračunske obveze i izvršava plaćanje prihvatljivih rashoda.

▼B

Odjeljak 2.

**Programi iskorjenjivanja, kontrole i nadziranja
bolesti životinja i zoonoza***Članak 9.***Prihvatljivi programi**

Bespovratna sredstva mogu se dodijeliti državama članicama za godišnje ili višegodišnje nacionalne programe iskorjenjivanja, kontrole i nadziranja bolesti životinja i zoonoza navedenih u skladu s člankom 10. („nacionalni programi”).

*Članak 10.***Popis bolesti životinja i zoonoza**

1. Popis bolesti životinja i zoonoza koje u skladu s člankom 9. ispunjavaju uvjete za bespovratna sredstva utvrđen je u Prilogu II.
2. Komisija ima ovlast donositi delegirane akte u skladu s člankom 40. radi dopunjavanja popisa bolesti životinja i zoonoza iz stavka 1. ovog članka, uzimajući u obzir:
 - (a) situaciju koja se odnosi na bolesti životinja sa znatnim utjecajem na uzgoj stoke ili trgovinu stokom;
 - (b) razvoj zoonoza koje predstavljaju prijetnju ljudskom zdravlju; ili
 - (c) nove trendove u području znanosti ili epidemiologije.

*Članak 11.***Prihvatljivi troškovi**

Sljedeći troškovi koje snose države članice provedbom nacionalnih programa prihvatljivi su za bespovratna sredstva iz članka 9.:

- (a) troškovi uzorkovanja životinja;
- (b) troškovi ispitivanja, pod uvjetom da su ograničeni na:
 - i. troškove testnih kitova, reagensa i potrošnog materijala koje je moguće utvrditi i posebno su upotrijebljeni za provođenje tih ispitivanja;
 - ii. troškove osoblja, bez obzira na njihov status, izravno uključenih u provođenje ispitivanja;
- (c) naknada štete posjednicima životinja koje su zaklane ili izlučene u iznosu koji je u granicama tržišne vrijednosti takvih životinja kao u situaciji da nisu pogođene bolešću;
- (d) troškovi klanja ili izlučivanja životinja;

▼B

- (e) naknada štete posjednicima za vrijednost njihovih uništenih proizvoda životinjskog podrijetla u iznosu koji je u granicama tržišne vrijednosti tih proizvoda neposredno prije pojavljivanja ili potvrđivanja bilo kakve sumnje na bolest;

▼C1

- (f) troškovi nabave, skladištenja, distribucije doza cjepiva ili cjepiva i mamaka, upotrijebljenih u programima, ili troškovi njihovim upravljanjem;

▼B

- (g) troškovi čišćenja, dezinfekcije i dezinfekcije gospodarstava i opreme utemeljeni na epidemiologiji i svojstvima patogena; i
- (h) u iznimnim i propisno opravdanim slučajevima, troškovi nastali tijekom poduzimanja potrebnih mjera, osim onih iz točaka od (a) do (g), pod uvjetom da su takve mjere određene u odluci o bespovratnim sredstvima iz članka 13. stavaka 3. i 4.

U svrhu prvog stavka točke (c) preostala vrijednost životinja, ako postoji, oduzima se od naknade.

U svrhu prvog stavka točke (d) preostala vrijednost toplinski obrađenih neinkubiranih jaja oduzima se od naknade.

*Članak 12.***Sadržaj i podnošenje nacionalnih programa**

1. Države članice do 31. svibnja Komisiji podnose nacionalne programe koji trebaju započeti sljedeće godine za koje žele zatražiti dodjelu bespovratnih sredstva.

Nacionalni programi podneseni nakon 31. svibnja nisu prihvatljivi za financiranje s obzirom na sljedeću godinu.

2. Nacionalni programi sadrže barem sljedeće:

- (a) opis epidemiološke situacije bolesti životinja ili zoonoze prije datuma početka provedbe programa;
- (b) opis i razgraničenje geografskih i administrativnih područja u kojima će se program provoditi;
- (c) trajanje programa;
- (d) mjere koje će se provesti;
- (e) procjenu proračuna;
- (f) ciljeve koji se žele postići do datuma dovršetka programa i očekivane koristi programa; i
- (g) odgovarajuće pokazatelje za mjerenje ostvarivanja ciljeva programa.

U svakom višegodišnjem nacionalnom programu informacije iz točaka (b), (d) i (f) prvog podstavka navode se za svaku godinu obuhvaćenu programom u slučaju znatnih promjena u odnosu na prethodnu godinu. Informacije iz točke (e) tog podstavka navode se za svaku godinu obuhvaćenu programom.

▼B

3. Ako pojava ili razvoj jedne od bolesti životinja ili zoonoza navedenih u skladu s člankom 10. predstavlja prijetnju zdravstvenom statusu Unije te kako bi se Unija zaštitila od uvođenja jedne od tih bolesti ili zoonoza, države članice mogu u svoje nacionalne programe uključiti mjere koje će se provoditi na područjima susjednih trećih zemalja u suradnji s nadležnim tijelima tih zemalja.

*Članak 13.***Ocjenjivanje i odobravanje nacionalnih programa**

1. Komisija ocjenjuje nacionalne programe uzimajući u obzir prioritete i kriterije utvrđene u godišnjim ili višegodišnjim programima rada iz članka 36. stavka 1.

2. Komisija do 30. studenoga svake godine obavješćuje države članice o sljedećem:

- (a) popisu nacionalnih programa koji su tehnički odobreni i predloženi za sufinanciranje;
- (b) privremenom iznosu dodijeljenom svakom programu;
- (c) privremenoj najvišoj razini financijskog doprinosa Unije za svaki program; i
- (d) svim privremenim uvjetima kojima može podlijegati financijski doprinos Unije.

3. Komisija odobrava godišnje nacionalne programe i odgovarajuće financiranje do 31. siječnja svake godine odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava koja se odnosi na provedene mjere i troškove nastale između 1. siječnja i 31. prosinca te godine. Nakon podnošenja privremenih izvješća iz članka 14. Komisija može prema potrebi izmijeniti tu odluku za cijelo razdoblje prihvatljivosti.

4. Komisija odobrava višegodišnje nacionalne programe i odgovarajuće financiranje do 31. siječnja prve godine provedbe odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava koja se odnosi na provedene mjere i troškove nastale između 1. siječnja prve godine provedbe i kraja razdoblja provedbe.

▼M5**▼B***Članak 14.***Izvješćivanje**

Za svaki odobreni godišnji ili višegodišnji nacionalni program države članice do 30. travnja svake godine predaju Komisiji detaljno tehničko i financijsko izvješće za proteklu godinu. To izvješće uključuje postignute rezultate izmjerene na temelju pokazatelja iz članka 12. stavka 2. točke (g), kao i detaljan obračun nastalih prihvatljivih troškova.

▼ B

Osim toga, za svaki odobreni godišnji nacionalni program države članice do 31. kolovoza svake godine dostavljaju Komisiji privremeno financijsko izvješće.

*Članak 15.***Plaćanja**

Zahtjeve za plaćanje koji se odnose na određenu godinu u okviru nacionalnog programa država članica podnosi Komisiji do 30. travnja sljedeće godine.

Komisija plaća financijski doprinos Unije za prihvatljive troškove nakon odgovarajuće provjere izvješća iz članka 14.

*POGLAVLJE II.****Biljno zdravlje***

Odjeljak 1.

Hitne mjere*Članak 16.***Prihvatljive mjere**

1. Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva do maksimalne stope iz članka 5. stavaka 1. do 3. za sljedeće mjere protiv štetnih organizama pod uvjetima iz članka 17.:

▼ M2

- (a) mjere za iskorjenjivanje štetnog organizma iz zaraženog područja koje poduzimaju nadležna tijela na temelju članka 17. stavka 1., članka 28. stavka 1., članka 29. stavka 1. ili članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (b) mjere za obuzdavanje prioritnog štetnog organizma, uvrštenog na popis na temelju članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/2031, protiv kojega su donesene mjere obuzdavanja Unije na temelju članka 28. stavka 2. te uredbe, u zaraženom području iz kojeg se taj prioritni štetni organizam ne može iskorijeniti, ako su navedene mjere ključne za zaštitu područja Unije od daljnjeg širenja tog prioritnog štetnog organizma. Navedene mjere odnose se na iskorjenjivanje tog štetnog organizma iz sigurnosnog područja koje okružuje to zaraženo područje, ako se utvrdi njegova prisutnost u navedenom sigurnosnom području; i
- (c) mjere sprečavanja poduzete protiv širenja prioritnog štetnog organizma, uvrštenog na popis na temelju članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/2031, protiv kojega su donesene mjere Unije

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL L 317, 23.11.2016., str. 4.).

▼ M2

na temelju članka 28. stavka 3. te uredbe, ako su te mjere ključne za zaštitu područja Unije od daljnjeg širenja tog prioritnog štetnog organizma.

▼ B

Bespovratna sredstva iz točaka (a) i (b) prvog podstavka mogu se također dodijeliti za mjere koje su već poduzete u slučaju sumnje na prisutnost takvog štetnog organizma, pod uvjetom da je takva prisutnost naknadno potvrđena.

2. Bespovratna sredstva iz stavka 1. mogu se dodijeliti i državi članici na čijem području nisu prisutni štetni organizmi iz stavka 1., ako je ta država članica poduzela mjere protiv unosa tih štetnih organizama na svoje područje jer su ti organizmi prisutni u susjednoj državi članici ili trećoj zemlji koja neposredno graniči s tom državom članicom.

3. Državi članici mogu se dodijeliti bespovratna sredstva ako nakon potvrde postojanja prisutnosti jednog od štetnih organizama iz članka 17., dvije ili više države članice usko surađuju u provedbi mjera kako je utvrđeno u stavku 1.

4. Bespovratna sredstva mogu se dodijeliti međunarodnim organizacijama za mjere iz stavka 1. prvog podstavka točaka od (a) do (c).

▼ M2*Članak 17.***Uvjeti**

Za mjere iz članka 16. mogu biti ispunjeni uvjeti za bespovratna sredstva pod uvjetom da su mjere primijenjene odmah, da se poštuju važeće odredbe utvrđene u relevantnom pravu Unije te da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta ili više njih:

- (a) odnose se na karantenske štetne organizme Unije koji su na temelju članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/2031 uvršteni na popis kao štetni organizmi za koje nije poznato da se javljaju na području Unije;
- (b) odnose se na štetne organizme koji nisu uvršteni na popis kao karantenski štetni organizmi Unije i koji podliježu mjeri koju je donijelo nadležno tijelo države članice na temelju članka 29. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/2031;
- (c) odnose se na štetne organizme koji nisu uvršteni na popis kao karantenski štetni organizmi Unije i koji su obuhvaćeni mjerom koju je donijela Komisija na temelju članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/2031;
- (d) odnose se na prioritne štetne organizme uvrštene na popis na temelju članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/2031.

Za mjere koje ispunjavaju uvjet utvrđen u prvom stavku točki (b) bespovratna sredstva ne pokrivaju troškove nastale više od dvije godine nakon stupanja na snagu mjere koju je donijelo nadležno tijelo dotične države članice na temelju članka 29. Uredbe (EU) 2016/2031 ili nastale nakon prestanka važenja te mjere. Za mjere koje ispunjavaju uvjet u prvom stavku točki (c) bespovratna sredstva ne obuhvaćaju troškove nastale nakon prestanka važenja mjere koju je donijela Komisija na temelju članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/2031.

▼ B*Članak 18.***Prihvatljivi troškovi**

1. Sljedeći troškovi koje imaju države članice za provedbu mjera iz članka 16. mogu biti prihvatljivi za bespovratna sredstva iz tog članka:

- (a) troškovi osoblja, bez obzira na njihov status, izravno uključenog u mjere, kao i troškovi najma opreme, potrošnog materijala i drugih potrebnih materijala, proizvoda za obradu, uzorkovanja i laboratorijskih ispitivanja;
- (b) troškovi ugovora o uslugama s trećim stranama za provedbu dijela mjera;
- (c) troškovi naknade gospodarskim subjektima ili posjednicima za tretiranje, uništenje i naknadno uklanjanje bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta, te za čišćenje i dezinfekciju poslovnih prostorija, zemljišta, vode, tla i uzgojnih supstrata, pogona, strojeva i opreme;

▼ M2

- (d) troškovi naknade posjednicima za vrijednost uništenog bilja, biljnih proizvoda ili drugih predmeta koji podliježu mjerama iz članka 16., ograničeni na tržišnu vrijednost takvog bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta koju bi imali da nisu bili pogođeni tim mjerama; preostala vrijednost, ako je ima, oduzima se od naknade; i

▼ B

- (e) u iznimnim i propisno opravdanim slučajevima, troškovi nastali tijekom poduzimanja potrebnih mjera, osim onih iz točaka od (a) do (d), pod uvjetom da su takve mjere utvrđene u odluci o financiranju iz članka 36. stavka 4.

Naknada posjednicima iz točke (c) prihvatljiva je samo ako su mjere provedene pod nadzorom nadležnog tijela.

2. Kako je navedeno u članku 130. stavku 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, iznimka su troškovi prihvatljivi od dana kad država članica obavijesti Komisiju o prisutnosti štetnog organizma. Takvi troškovi mogu također uključivati i one troškove koji su nastali već u slučaju sumnje na prisutnost štetnog organizma, pod uvjetom da je ta prisutnost naknadno potvrđena.

3. Nakon ocjene zahtjeva za plaćanje koje su podnijele države članice, Komisija preuzima odgovarajuće proračunske obveze i obavlja plaćanje prihvatljivih rashoda.

*Odjeljak 2.***Programi nadzora u slučaju prisutnosti štetnih organizama***Članak 19.***Prihvatljivi programi nadzora****▼ M2**

Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva za godišnje i višegodišnje programe nadzora u slučaju prisutnosti štetnih

▼ M2

organizama („programi nadzora”), pod uvjetom da su ti programi nadzora u skladu s najmanje jednim od sljedećih triju uvjeta:

- (a) odnose se na karantenske štetne organizme Unije koji su na temelju članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/2031 uvršteni na popis kao štetni organizmi za koje nije poznato da se pojavljuju na području Unije;
- (b) odnose se na prioritetne štetne organizme uvrštene na popis na temelju članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2016/2031; i
- (c) odnose se na štetne organizme koji nisu uvršteni na popis kao karantenski štetni organizmi Unije i koji su obuhvaćeni mjerom koju je donijela Komisija na temelju članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/2031.

▼ B

Za štetne organizme iz točke (a) prvog stavka ovog članka, programi nadzora zasnovani su na procjeni rizika ulaska, prisutnosti i širenja tih štetnih organizama na području dotične države članice i odnose se najmanje na štetne organizme koji predstavljaju glavni rizik, i na glavne biljne vrste koje su izložene tim rizicima.

▼ M2

Za mjere koje ispunjavaju uvjet iz prvog podstavka točke (c) bespovratna sredstva ne obuhvaćaju troškove nastale nakon prestanka važenja mjere koju je donijela Komisija na temelju članka 30. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/2031.

▼ B*Članak 20.***Prihvatljivi troškovi**

Sljedeći troškovi koje imaju države članice pri provedbi programa nadzora iz članka 19. mogu biti prihvatljivi za bespovratna sredstva iz tog članka:

▼ M2

- (-a) troškovi vizualnih pregleda;

▼ B

- (a) troškovi uzorkovanja;
- (b) troškovi ispitivanja, pod uvjetom da su ograničeni na:
 - i. troškove testnih kitova, reagensa i potrošnog materijala koje je moguće utvrditi i upotrijebljeni su za provođenje ispitivanja;
 - ii. troškove osoblja, bez obzira na njihov status, izravno uključenog u provođenje ispitivanja;
- (c) u iznimnim i propisno opravdanim slučajevima, troškovi nastali tijekom poduzimanja drugih potrebnih mjera, osim onih iz točaka (a) i (b), pod uvjetom da su takve mjere utvrđene u odluci o bespovratnim sredstvima iz članka 22. stavaka 3. i 4.

*Članak 21.***Sadržaj i podnošenje programa nadzora**

1. Do 31. svibnja države članice podnose Komisiji programe nadzora koji trebaju započeti sljedeće godine za koje žele zatražiti dodjelu bespovratnih sredstava.

Programi nadzora podneseni nakon 31. svibnja nisu prihvatljivi za financiranje s obzirom na sljedeću godinu.

2. Programi nadzora sadrže najmanje sljedeće:

- (a) štetne organizme uključene u program;
- (b) opis i razgraničenje geografskih i upravnih područja u kojima će se program provoditi te opis stanja tih područja u pogledu prisutnosti dotičnih štetnih organizama;
- (c) trajanje programa;
- (d) broj planiranih vizualnih pregleda, uzoraka i ispitivanja za dotične štetne organizme i bilje, biljne proizvode i druge predmete;
- (e) procijenjeni proračun;
- (f) ciljeve koji se žele postići do datuma završetka programa i njegove očekivane koristi; i
- (g) odgovarajući pokazatelji za mjerenje ostvarivanja ciljeva programa.

U svakom višegodišnjem programu nadzora, informacije iz prvog podstavka točaka (b), (d) i (f) dostavljaju se za svaku godinu obuhvaćenu programom u slučaju značajnih promjena u odnosu na prethodnu godinu. Informacije iz točke (e) tog podstavka dostavljaju se za svaku godinu obuhvaćenu programom.

*Članak 22.***Procjena i odobrenje programa nadzora**

1. Komisija ocjenjuje programe nadzora uzimajući u obzir prioritete i kriterije utvrđene u godišnjim i višegodišnjim programima rada iz članka 36. stavka 1.

2. Do 30. studenoga svake godine Komisija priopćava državama članicama:

- (a) popis programa nadzora koji su tehnički odobreni i predloženi za sufinanciranje;
- (b) privremeni iznos dodijeljen svakom programu;
- (c) privremenu najvišu razinu financijskog doprinosa Unije za svaki program; i
- (d) sve privremene uvjete kojima može podlijegati financijski doprinos Unije.

3. Komisija odobrava godišnje programe nadzora i odgovarajuće financiranje odobrava se do 31. siječnja svake godine odlukom o bespovratnim sredstvima koja se odnosi na provedene mjere i troškove nastale

▼B

između 1. siječnja i 31. prosinca te godine. Nakon podnošenja privremenih izvješća iz članka 23. Komisija može prema potrebi izmijeniti takve odluke za cijelo razdoblje prihvatljivosti.

4. Komisija odobrava višegodišnje programe nadzora i odgovarajuće financiranje do 31. siječnja prve godine provedbe odlukom o bespovratnim sredstvima koja se odnosi na provedene mjere i troškove nastale od 1. siječnja prve godine provedbe do završetka provedbenog razdoblja.

▼M5**▼B***Članak 23.***Izvješćivanje**

Za svaki godišnji ili višegodišnji program nadzora države članice podnose Komisiji, do 30. travnja svake godine, detaljno tehničko i financijsko izvješće za proteklu godinu. To izvješće uključuje postignute rezultate, izmjerene na temelju pokazatelja iz članka 21. stavka 2. točke (g), i detaljan sažetak nastalih prihvatljivih troškova. Osim toga, svake godine najkasnije do 31. kolovoza države članice podnose Komisiji privremeno financijsko izvješće za svaki odobreni godišnji program nadzora.

*Članak 24.***Plaćanja**

Najkasnije do 30. travnja sljedeće godine država članica podnosi Komisiji zahtjev za plaćanje koji se odnosi na određenu godinu za program nadzora.

Komisija plaća financijski doprinos Unije za prihvatljive troškove nakon odgovarajuće provjere izvješća iz članka 23.

Odjeljak 3.

Programi za kontrolu štetnih organizama u najudaljenijim regijama Unije*Članak 25.***Prihvatljive mjere i prihvatljivi troškovi**

1. Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva za provedbu programa za borbu protiv štetnih organizama u najudaljenijim regijama Unije iz članka 349. UFEU-a u skladu s ciljevima iz članka 2. Uredbe (EU) br. 228/2013 („programi za najudaljenije regije”). Ta se bespovratna sredstva odnose na aktivnosti potrebne kako bi se u tim regijama osigurala pravilna provedba propisa, bilo propisa Unije ili nacionalnih propisa, koji su na snazi u tim regijama, o borbi protiv štetnih organizama.

2. Sljedeći troškovi koje imaju države članice za programe za najudaljenije regije mogu biti prihvatljivi za financijski doprinos Unije:

▼ B

- (a) troškovi osoblja, bez obzira na njihov status, izravno uključenog u provedbu mjera, kao i troškovi najma opreme, potrošnog materijala i proizvoda za obradu;
- (b) troškovi ugovora o uslugama s trećim stranama za provedbu dijela mjera;
- (c) troškovi uzorkovanja;
- (d) troškovi ispitivanja, pod uvjetom da su ograničeni na:
 - i. troškove testnih kitova, reagensa i potrošnog materijala koje je moguće utvrditi i upotrijebljeni su za provođenje ispitivanja;
 - ii. troškove osoblja, bez obzira na njihov status, izravno uključenog u provođenje ispitivanja.

*Članak 26.***Sadržaj i podnošenje programa za najudaljenije regije**

1. Do 31. svibnja države članice podnose Komisiji programe za najudaljenije regije čija provedba treba započeti u sljedećoj godini i za koje žele zatražiti dodjelu bespovratnih sredstava.

Programi za najudaljenije regije podneseni nakon 31. svibnja nisu prihvatljivi za financiranje s obzirom na sljedeću godinu.

2. Programi za najudaljenije regije sadrže najmanje sljedeće:

- (a) štetne organizme uključene u program;
- (b) opis i razgraničenje geografskih i upravnih područja u kojima se primjenjuje program te opis stanja tih područja u pogledu prisutnosti dotičnih štetnih organizama;
- (c) tehničku analizu fitosanitarnog stanja regije;
- (d) trajanje programa;
- (e) djelatnosti uključene u program i prema potrebi broj planiranih vizualnih pregleda, uzoraka i ispitivanja za štetne organizme i bilje, biljne proizvode i druge obuhvaćene predmete;
- (f) procijenjeni proračun;
- (g) ciljeve koji se žele postići do datuma završetka programa i njegove očekivane koristi; i
- (h) odgovarajuće pokazatelje za mjerenje postignuća ciljeva programa.

▼B

U svakom višegodišnjem programu za najudaljenije regije, informacije iz prvog podstavka točaka (b), (e) i (g) dostavljaju se za svaku godinu obuhvaćenu programom u slučaju značajnih promjena u odnosu na prethodnu godinu. Informacije iz točke (f) tog podstavka dostavljaju se za svaku godinu obuhvaćenu programom.

*Članak 27.***Procjena i odobrenje programa za najudaljenije regije**

1. Programi za najudaljenije regije ocjenjuju se uzimajući u obzir prioritete i kriterije iz godišnjih ili višegodišnjih programa rada iz članka 36. stavka 1.

2. Do 30. studenoga svake godine Komisija priopćava državama članicama:

- (a) popis programa za najudaljenije regije koji su tehnički odobreni i predloženi za sufinanciranje;
- (b) privremeni iznos dodijeljen svakom programu;
- (c) privremenu najvišu razinu financijskog doprinosa Unije za svaki program; i
- (d) sve privremene uvjete kojima može podlijegati financijski doprinos Unije.

3. Godišnji programi za najudaljenije regije i s njima povezana financijska sredstva odobravaju se do 31. siječnja svake godine odlukom o bespovratnim sredstvima koja se odnosi na provedene mjere i troškove nastale od 1. siječnja do 31. prosinca te godine. Nakon podnošenja privremenih izvješća iz članka 28. Komisija može prema potrebi izmijeniti takve odluke za cijelo razdoblje prihvatljivosti.

4. Višegodišnji programi za najudaljenije regije i s njima povezana financijska sredstva odobravaju se do 31. siječnja prve godine provedbe odlukom o bespovratnim sredstvima koja se odnosi na provedene mjere te troškove nastale od 1. siječnja prve godine provedbe do završetka provedbenog razdoblja.

▼M5

▼B*Članak 28.***Izvješćivanje**

Za svaki godišnji ili višegodišnji program za najudaljenije regije države članice podnose Komisiji, do 30. travnja svake godine, detaljno tehničko i financijsko izvješće za proteklu godinu. To izvješće uključuje postignute rezultate, izmjerene na temelju pokazatelja iz članka 26. stavka 2. prvog podstavka točke (h), i detaljan sažetak nastalih prihvatljivih troškova.

▼ B

Osim toga, svake godine najkasnije do 31. kolovoza države članice podnose Komisiji srednjoročno financijsko izvješće za svaki odobreni godišnji program za najudaljenije regije.

*Članak 29.***Plaćanja**

Najkasnije do 30. travnja sljedeće godine država članica podnosi Komisiji zahtjev za plaćanje koji se odnosi na određenu godinu za program za najudaljenije regije.

Komisija plaća Uniji financijski doprinos za prihvatljive troškove nakon odgovarajuće provjere izvješća iz članka 28.

*POGLAVLJE III.**Financijska potpora za službene kontrole i druge aktivnosti**Članak 30.***▼ M1****Referentni laboratoriji i centri Europske unije****▼ M4**

1. Za pokriće troškova koji im nastanu pri provedbi programa rada koje je odobrila Komisija, bespovratna sredstva mogu se dodijeliti:

- (a) referentnim laboratorijima Europske unije iz članka 93. Uredbe ► **C2** (EU) 2017/625 ◀ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i referentnim centrima Europske unije iz članka 29. Uredbe (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
- (b) referentnim centrima Europske unije za dobrobit životinja iz članka 95. Uredbe ► **C2** (EU) 2017/625 ◀;

⁽¹⁾ Uredba ► **C2** (EU) 2017/625 ◀ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) (► **C2** SL L 95, 7.4.2017., str. 1. ◀).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zootehničkim i genealoškim uvjetima za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, uzgojno valjanih hibridnih svinja i njihovih zametnih proizvoda i trgovinu njima kao i za njihov ulazak u Uniju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 652/2014, direktiva Vijeća 89/608/EEZ i 90/425/EEZ i stavljanju izvan snage određenih akata u području uzgoja životinja („Uredba o uzgoju životinja”) (SL L 171, 29.6.2016., str. 66.).

▼ M4

- (c) referentnim centrima Europske unije za autentičnost i cjelovitost poljoprivredno-prehrambenog lanca iz članka 97. Uredbe ►**C2** (EU) 2017/625 ◀.

▼ B

2. Sljedeći troškovi mogu biti prihvatljivi za bespovratna sredstva iz stavka 1.:

▼ M1

- (a) troškovi osoblja, bez obzira na njegov status, izravno uključenog u aktivnosti laboratorija i centara koje se provode u njihovom svojstvu referentnog laboratorija ili centra Europske unije;

▼ B

- (b) troškovi kapitalne opreme;
- (c) troškovi potrošnog materijala;
- (d) troškovi slanja uzoraka, službenih putovanja, sastanaka, djelatnosti osposobljavanja.

▼ M4*Članak 30.a***Akreditacija nacionalnih referentnih laboratorija za zdravlje bilja**

1. Bespovratna sredstva mogu se dodijeliti nacionalnim referentnim laboratorijima iz članka 100. Uredbe ►**C2** (EU) 2017/625 ◀ za troškove nastale u postupku dobivanja akreditacije prema normi EN ISO/IEC 17025 „Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija” za upotrebu metoda laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja radi provjere usklađenosti s pravilima o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje.

2. Bespovratna sredstva mogu se dodijeliti jednom nacionalnom referentnom laboratoriju u svakoj državi članici za svaki referentni laboratorij Europske unije za zdravlje bilja, do tri godine od određivanja tog referentnog laboratorija Europske unije.

▼ B*Članak 31.***Osposobljavanje**

1. Unija može financirati osposobljavanje osoblja nadležnih tijela odgovornih za službene kontrole iz članka 51. Uredbe (EZ) br. 882/2004 s ciljem razvoja usklađenog pristupa službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima da bi se osigurala visoka razina zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja.

2. Komisija razvija programe osposobljavanja u kojima određuje prioritete za intervenciju na temelju utvrđenih rizika za javno zdravlje, zdravlje i dobrobit životinja i biljno zdravlje.

▼B

3. Kako bi bila prihvatljiva za financiranje od strane Unije iz stavka 1., nadležna tijela moraju osigurati da se znanja stečena aktivnostima osposobljavanja iz tog stavka rasporede prema potrebi te iskoriste na odgovarajući način u nacionalnim programima osposobljavanja.

4. Sljedeći troškovi mogu biti prihvatljivi za financijski doprinos iz stavka 1.:

- (a) troškovi organizacije osposobljavanja, uključujući osposobljavanje koje je također dostupno sudionicima iz trećih zemalja ili u okviru djelatnosti razmjene;
- (b) troškovi putovanja, smještaja i dnevnica osoblja nadležnih tijela koje sudjeluje u osposobljavanju.

*Članak 32.***Stručnjaci iz država članica**

Financijski doprinos Unije može se odobriti za troškove putovanja, smještaja i dnevnica, koje imaju stručnjaci država članica, koje Komisija imenuje kao pomoć njezinim stručnjacima, kako je utvrđeno člankom 45. stavkom 1. i člankom 46. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 882/2004.

*Članak 33.***Koordinirani planovi kontrole i prikupljanje podataka**

1. Državama članicama mogu se dodijeliti bespovratna sredstva za troškove nastale pri provedbi koordiniranih planova kontrole iz članka 53. Uredbe (EZ) br. 882/2004 i pri prikupljanju podataka.

2. Za dodjelu bespovratnih sredstava mogu biti prihvatljivi sljedeći troškovi:

- (a) troškovi uzorkovanja i laboratorijskih ispitivanja;
- (b) troškovi opreme potrebne za provođenje zadataka službene kontrole i prikupljanja podataka.

*POGLAVLJE IV.****Druge mjere****Članak 34.***Informacijski sustavi**

1. Unija financira uspostavu te rad baza podataka i računalnih sustava za upravljanje informacijama kojima upravlja Komisija, potrebnih za djelotvornu i učinkovitu provedbu pravila iz članka 1.

▼B

2. Financijski doprinos Unije može se odobriti za uspostavu i upravljanje bazama podataka i računalnim sustavima za upravljanje informacijama trećih strana, uključujući međunarodne organizacije, pod uvjetom da takve baze podataka i računalni sustavi za upravljanje informacijama:

- (a) imaju dokazanu dodatnu vrijednost za Uniju u cjelini i dostupni su diljem Unije svim zainteresiranim korisnicima; i
- (b) potrebni su za djelotvornu i učinkovitu provedbu pravila iz članka 1.

*Članak 35.***Provedba i prilagodba pravila**

1. Unija može financirati tehnički i znanstveni rad, uključujući studije i aktivnosti usklađivanja potrebne za osiguravanje ispravne provedbe pravila s obzirom na područja iz članka 1. i prilagodbe tih pravila znanstvenim, tehnološkim i društvenim postignućima.

Financijski doprinos Unije može se odobriti i državama članicama ili međunarodnim organizacijama koje djeluju na područjima iz članka 1. za bavljenje aktivnostima kojima se podupire razvoj i provedba pravila iz članka 1. s obzirom na ta područja.

2. Bespovratna sredstva mogu se dodijeliti projektima koje organizira jedna država članica ili više njih s ciljem poboljšanja učinkovitog provođenja službenih kontrola uporabom inovativnih tehnika i protokola.

3. Financijski doprinos Unije također se može odobriti radi potpore inicijativama Unije i država članica za informiranje i podizanje svijesti s ciljem osiguravanja boljeg, sukladnog i održivog djelovanja pri provedbi pravila s obzirom na područja iz članka 1.

GLAVA III.

PLANIRANJE, PROVEDBA I KONTROLA*Članak 36.***Programi rada i financijski doprinosi**

1. Komisija donosi provedbene akte kojima uspostavlja zajedničke ili zasebne godišnje ili višegodišnje programe rada za provedbu mjera iz glave II., osim mjera iz njezinog poglavlja I. odjeljka 1. i poglavlja II. odjeljka 1. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 41. stavka 2.

2. Radnim programima iz stavka 1. utvrđuju se njihovi operativni ciljevi, koji su u skladu s općim i posebnim ciljevima utvrđenim u članku 2., očekivani rezultati, način provedbe i njihov ukupni iznos.

▼B

Osim toga, sadrže i opis mjera koje se trebaju financirati, naznaku iznosa dodijeljenog svakoj mjeri i okvirni vremenski raspored provedbe. Za bespovratna sredstva uključuju prioriteta djelovanja, kriterij ocjenjivanja, stopu financiranja i indikativan popis prihvatljivih mjera i troškova, u skladu s člankom 3. ove Uredbe.

3. Programi rada za provedbu mjera iz glave II. poglavlja I. odjeljka 2. i glave II. poglavlja II. odjeljka 2. i 3. donose se do 30. travnja godine koja prethodi njihovoj provedbi, pod uvjetom da je usvojen nacrt proračuna. Ti programi rada odražavaju prioritete kako su utvrđeni u Prilogu III. ovoj Uredbi.

4. Radi provedbe hitnih mjera iz glave II. poglavlja I. odjeljka 1. i glave II. poglavlja II. odjeljka 1., ili ako je potrebno odgovoriti na nepredvidljive razvoje događaja, Komisija donosi provedbene akte kojima odlučuje o financijskom doprinosu. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 41. stavka 2.

5. Komisija donosi provedbene akte kojima utvrđuje postupke za podnošenje prijave, izvješća i zahtjeva za plaćanje za bespovratna sredstva iz glave II. poglavlja I. odjeljaka 1. i 2. te glave II. poglavlja II. odjeljaka 1., 2. i 3. od strane država članica. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 41. stavka 2.-

*Članak 37.***Provjere na licu mjesta koje provodi Komisija**

Komisija može organizirati provjere na licu mjesta u državama članicama i u prostorijama korisnika u svrhu provjere, osobito:

- (a) učinkovitosti provedbe mjera za koje je osiguran financijski doprinos Unije;
- (b) sukladnosti administrativnih praksi s propisima Unije;
- (c) postojanja potrebnih popratnih dokumenata i njihove povezanosti s mjerama za koje je osiguran financijski doprinos Unije.

*Članak 38.***Pristup informacijama**

Države članice i korisnici daju na raspolaganje Komisiji sve informacije potrebne za provjeru provedbe mjera i poduzimaju sve prikladne mjere kako bi se olakšale provjere koje Komisija smatra odgovarajućima u vezi s upravljanjem financiranja od strane Unije, uključujući provjere na licu mjesta.

*Članak 39.***Zaštita financijskih interesa Unije**

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kojima jamči da su, dok se provode mjere koje se financiraju u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni uz primjenu preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i bilo koje druge protuzakonite radnje, uz učinkovite provjere i, ako se otkriju nepravilnosti, povratom nepravilno plaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznama.

▼B

2. Komisija i njezini predstavnici te Revizorski sud ovlašteni su za reviziju, na temelju dokumenata te na licu mjesta, svih korisnika bespovratnih sredstava, tijela za provedbu, izvoditelja i podizvoditelja koji su primili sredstva Unije na temelju ove Uredbe.

Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) ovlašten je obavljati provjere na licu mjesta i inspekcije gospodarskih subjekata koji su izravno ili neizravno uključeni u takvo financiranje, u skladu s postupcima utvrđenima Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽¹⁾, kako bi se ustanovilo postojanje prijevara, korupcije ili bilo kojih drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom ili ugovorom koji se odnosi na financiranje od strane Unije.

Ne dovodeći u pitanje prvi i drugi podstavak, sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, sporazumi o bespovratnim sredstvima, odluke o bespovratnim sredstvima i ugovori proizašli iz provedbe ove Uredbe izriječno daju ovlast Komisiji, Revizorskom sudu i OLAF-u za provedbu takvih revizija, provjera na licu mjesta i nadzora.

GLAVA IV.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

Delegiranje ovlasti

1. Ovlast donošenja delegiranih akata dodijeljena je Komisiji pod uvjetima utvrđenima ovim člankom.

2. Ovlast donošenja delegiranih akata iz članka 7. stavka 2. i članka 10. stavka 2. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina od 30. lipnja 2014. Komisija sastavlja izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije isteka sedmogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće takvom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 2. i članka 10. stavka 2. Odlukom o opozivu prestaje vrijediti delegiranje ovlasti navedeno u toj odluci. Opoziv proizvodi učinke sljedećeg dana od dana objave takve odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan koji je naveden u odluci. Odluka ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćava Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 7. stavkom 2. i člankom 10. stavkom 2. stupa na snagu samo ako se tome ne usprotive

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

▼B

Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovor. Taj se rok produžuje na dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 41.***Odborski postupak**

1. Komisiji pomaže Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje osnovan na temelju članka 58. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002. Taj Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kad se upućuje na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, taj se postupak završava bez ishoda ako u roku za dostavljanje mišljenja tako odluči predsjedatelj odbora ili ako to zatraži obična većina članova odbora.

*Članak 42.***Evaluacija**

1. Do 30. lipnja 2017. Komisija priprema i predstavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o evaluaciji na polovici razdoblja o tome postizu li mjere iz glave II. poglavlja I. i II. i iz poglavlja III. članaka 30. i 31. svojim rezultatima i učincima ciljeve iz članka 2. stavka 1., u pogledu učinkovitosti uporabe sredstava i njihove dodane vrijednosti na razini Unije. Izvješćem o evaluaciji razmatra se i mogućnost pojednostavljenja, neprekidna važnost svih ciljeva, te doprinos mjera prioritetima Unije za pametan, održiv i uključiv rast. U obzir se uzimaju rezultati ocjenjivanja dugoročnog učinka prethodnih mjera. Izvješću se prema potrebi prilažu zakonodavni prijedlozi radi izmjene ove Uredbe.

2. Do 30. lipnja 2022. Komisija u uskoj suradnji s državama članicama provodi *ex post* evaluaciju mjera iz stavka 1. ovog članka. *Ex post* evaluacijom mjera iz stavka 1. ispituje se djelotvornost i učinkovitost rashoda iz članka 1. i njihov utjecaj.

3. Pri evaluaciji iz stavaka 1. i 2. ovog članka uzima se u obzir postignuti napredak uz pomoć pokazatelja iz članka 2. stavka 2.

4. Komisija priopćava zaključke evaluacija iz stavaka 1. i 2. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

*Članak 43.***Informiranje, priopćavanje i promidžba**

1. Korisnici i dotične države članice prema potrebi osiguravaju javno obavješćivanje o financijskim doprinosima odobrenim na temelju ove Uredbe kako bi se javnost informirala o ulozi Unije u financiranju mjera.
2. Komisija provodi aktivnosti informiranja i priopćavanja o financiranim mjerama i rezultatima. Osim toga, proračunska sredstva dodijeljena za priopćavanje u okviru ove Uredbe obuhvaćaju i korporativno priopćavanje o političkim prioritetima Unije.

*Članak 44.***Stavljanje izvan snage**

1. Odluke 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ stavljaju se izvan snage.
2. Upućivanja na odluke 66/399/EEZ i 76/894/EEZ smatraju se upućivanjima na članak 58. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002.
3. Upućivanja na Odluku 2009/470/EZ smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.

*Članak 45.***Prijelazne odredbe**

1. Nacionalni programi država članica iz članka 12. stavka 1. ove Uredbe, podneseni Komisiji 2012. radi primjene u 2013., oni podneseni 2013. radi primjene u 2014. te oni podneseni prije 30. travnja 2014. za provedbu u 2015. godini, su, budu li usvojeni, prihvatljivi za financiranje od strane Unije na temelju članka 27. Odluke 2009/470/EZ.

Za nacionalne programe koji se provode u 2013. i 2014. i dalje se primjenjuje članak 27. stavci 7. i 8. te Odluke.

Za nacionalne programe koji se provode u 2015. i dalje se primjenjuje članak 27. stavak 2. te Odluke.

2. Programi nadzora država članica iz članka 21. stavka 1. ove Uredbe, podneseni Komisiji prije 30. travnja 2014. za provedbu u 2015. godini, prihvatljivi su za financiranje od strane Unije na temelju članka 23. stavka 6. Direktive 2000/29/EZ. Za te programe nadzora i dalje se primjenjuje članak 23. stavak 6 te Direktive.

3. Za prijave država članica za financiranje od strane Unije za hitne mjere iz članka 16. ove Uredbe, podnesene Komisiji do 30. travnja 2014. i, i dalje se primjenjuju članci 22. do 24. Direktive 2000/29/EZ.

*Članak 46.***Izmjena Direktive 98/56/EZ**

Direktiva 98/56/EZ mijenja se kako slijedi:

▼B

1. U članku 17., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisiji pomaže Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje osnovan na temelju članka 58. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Navedeni Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

(*) Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

(**) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).”

2. U članku 18., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisiji pomaže Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje osnovan na temelju članka 58. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002. Navedeni Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.”

*Članak 47.***Izmjena Direktive 2000/29/EZ**

Direktiva 2000/29/EZ mijenja se kako slijedi:

1. U članku 13.c stavak 5. briše se.

▼M2

2. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 15.a

Države članice predviđaju da svi koji ustanove prisutnost štetnog organizma navedenog u Prilogu I. ili Prilogu II. ili štetnog organizma obuhvaćenog mjerom na temelju članka 16. stavka 2. ili članka 16. stavka 3., ili imaju razlog za sumnju na prisutnost takvog organizma, odmah obavješćuju nadležno tijelo te, ako to zahtijeva to nadležno tijelo, dostavljaju informacije koje imaju o njegovoj prisutnosti. Ako obavijest nije podnesena u pismenom obliku, nadležno tijelo službeno je bilježi.”

▼B

3. Brišu se članci 22. do 26.

*Članak 48.***Izmjena Uredbe (EZ) br. 178/2002**

U članku 58. Uredbe (EZ) br. 178/2002 stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisiji pomaže Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje, dalje u tekstu „Odbor”. Navedeni Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Odbor je organiziran u odjele za rješavanje svih mjerodavnih pitanja.

▼B

U pravu Unije sva pozivanja na Stalni odbor za prehrambeni lanac i zdravlje životinja smatraju se pozivanjima na Odbor prvog podstavka.

(*) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.)”

*Članak 49.***Izmjena Uredbe (EZ) br. 882/2004**

Članak 66. Uredbe (EZ) br. 882/2004 briše se.

*Članak 50.***Izmjena Uredbe (EZ) br. 396/2005**

Poglavlje VII. Uredbe (EZ) br. 396/2005 briše se.

*Članak 51.***Izmjena Direktive 2008/90/EZ**

U članku 19. Direktive br. 2008/90/EZ stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisiji pomaže Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje osnovan na temelju članka 58. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Navedeni Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

(*) Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

(**) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.)”

*Članak 52.***Izmjena Direktive 2009/128/EZ**

Članak 22. Direktive 2009/128/EZ briše se.

*Članak 53.***Izmjena Uredbe (EZ) br. 1107/2009**

Članak 76. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 briše se.

▼B

Članak 54.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 30. lipnja 2014.

Međutim, članak 18. stavak 1. točka (d) i članak 47. točka 2. primjenjuju se od 1. siječnja 2017.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼B*PRILOG I.***Bolesti životinja iz članka 7.**

- goveđa kuga,
- kuga malih preživača
- vezikularna bolest svinja,
- bolest plavog jezika,
- tješinska bolest,
- ovčje i kozje boginje,
- groznica riftske doline,
- bolest kvrgave kože,
- konjska kuga,
- vezikularni stomatitis,
- venezuelski virusni encefalitis konja,
- epizootska hemoragijska bolest jelena,
- klasična svinjska kuga,
- afrička svinjska kuga,
- zarazna pleuropneumonija goveda,
- influenza ptica,
- newcastelska bolest,
- slinavka i šap,
- epizootska hematopoetska nekroza (EHN) riba,
- epizootski ulcerativni sindrom (EUS) riba,
- infekcija s *Bonamia exitiosa*,
- infekcija s *Perkinsus marinus*,
- infekcija s *Microcytos mackini*,
- taurski sindrom rakova,
- bolest žute glave rakova.

▼ B*PRILOG II.***Bolesti životinja i zoonoze iz članka 10.**

- tuberkuloza goveda,
- bruceloza goveda,
- bruceloza ovaca i koza (*B. melitensis*),
- bolest plavog jezika u endemskim ili visokorizičnim područjima,
- afrička svinjska kuga,
- vezikularna bolest svinja,
- klasična svinjska kuga,
- bedrenica,
- zarazna pleuropneumonija goveda,
- influenza ptica,
- bjesnoća,
- ehinokokoza,
- transmisivne-spongiformne encefalopatije (TSE),
- kampilobakterioza,
- listerioza,
- salmoneloza (zoonotska salmonela),
- trihineloza,
- verotoksična *Escherichia coli* (VTEC),
- virusna hemoragijska septikemija (VHS),
- zarazna hematopoetska nekroza (IHN),
- bolest koju uzrokuje virus koi herpes (KHV),
- zarazna anemija lososa (ISA),
- infekcija s *Marteilia refringen*,
- infekcija s *Bonamia ostreae*,
- bolest bijelih pjega rakova,

▼ M3

- kuga malih preživača,
- ovčje boginje,
- kozje boginje,
- bolest kvrgave kože.

*PRILOG III.***Prioriteti za radne programe Komisije iz Glave II. Poglavlja I. Odjeljka 2. i Glave II. Poglavlja II. Odjeljka 2. i Odjeljka 3.**

Prioriteti za financijsku potporu Unije u pogledu usmjeravanja nacionalnih programa za iskorjenjivanje, kontrolu i nadziranje bolesti životinja i zoonoza:

- bolesti s učinkom na zdravlje ljudi,
- bolesti s učinkom na zdravlje životinja, uzimajući u obzir njihovo moguće širenje te stopu pobola i stopu smrtnosti u populaciji životinja,
- bolesti i zoonoze za koje postoji opasnost od unošenja i/ili ponovnog unošenja na područje Unije iz trećih zemalja,
- bolesti koje mogu prouzrokovati krizno stanje s ozbiljnim ekonomskim posljedicama,
- bolesti s učinkom na trgovinu s trećim zemljama i trgovinu unutar EU-a.

Prioriteti za financijsku potporu Unije u pogledu usmjeravanja nacionalnih programa za istraživanja štetnih organizama radi zaštite područja Unije:

- štetni organizmi navedeni u Prilogu I. dijelu A odjeljku I. i Prilogu II. dijelu A odjeljku I. Direktive 2000/29/EZ za koje nije poznato da su prisutni na području Unije,
- štetni organizmi koji podliježu mjerama Unije donesenim u skladu s člankom 16. stavkom 3. Direktive 2000/29/EZ,
- štetni organizmi koji nisu navedeni u Direktivi 2000/29/EZ i predstavljaju neposrednu opasnost za područje Unije,
- štetni organizmi koji mogu prouzrokovati krizno stanje s ozbiljnim ekonomskim i ekološkim posljedicama,
- štetni organizmi s učinkom na trgovinu s trećim zemljama i trgovinu unutar EU-a.

Prioriteti za financijsku potporu u pogledu usmjeravanja nacionalnih programa za najudaljenije regije:

- mjere protiv štetnih organizama povezanih s unosom u te regije i njihovom klimom,
- načini za borbu protiv tih štetnih organizama,
- mjere protiv štetnih organizama u skladu s pravilima o organizmima štetnim za bilje koji su na snazi u tim regijama.